

Workshop om ny översiktsplan – Orust utanför tätorterna

Innehåll

Inledning.....	2
Vad händer efter mötet?.....	2
Diskussioner	3
Fakta och saklighet.....	3
Demokrati & Lag.....	3
Demografi.....	3
Boende utanför tätorterna.....	4
Bevarandevärden	4
Klimat/miljö/hållbarhet.....	5
Kollektivtrafik	5
Företagande	5
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER.....	6
Bilaga 1 - Workshop.....	7
Orust utanför tätorterna - Styrkor	7
Orust utanför tätorterna - Svagheter.....	7
Om ÖP 2040 - Befolkning	7
Om ÖP 2040 - Demokrati & Lag	8
Om ÖP 2040 – Fakta & Saklighet.....	8
Om ÖP 2040 - Generellt	8
Om ÖP 2040 – Jord-/skogsbruk & Företagande.....	9
Om ÖP 2040 – Övrigt.....	9
Bilaga 2 – Program föreningsträffen	11
Bilaga 3 – Presentation om ÖP	14
Bilaga 4 – Hur tänker andra kommuner om landsbygden	19

Inledning

Mötet arrangerades av Vuxenskolan efter ett initiativ från en grupp föreningsaktiva personer. Syftet var att belysa förslaget till ny översiktsplan (ÖP 2040) med fokus på Orust utanför tätorterna med tonvikt på landsbygden.

Inriktningen mot föreningarna utgår från att de som är aktiva i föreningar ofta har en naturlig roll att värdera olika frågor utifrån en större grupps synvinkel och inte enbart utgå från personliga uppfattningar. Mötet var dock öppet för alla att anmäla sig till.

Vid mötet deltog nästan 50 personer, där de flesta var medlemmar i en eller flera föreningar. Föreningarna hade många olika inriktningar med tyngdpunkt på samhällsföreningar. Även medlemmar i LRF var välrepresenterade på mötet.

Mötet genomfördes som en workshop med grupparbeten där deltagarna fritt fick framföra sina tankar och värderingar kring förslaget till ny översiktsplan. Efter grupparbetena fick varje grupp redovisa sina slutsatser. I kapitlet "Diskussioner" finns en resumé av olika frågeställningarna som diskuterades på mötet. I kapitlet "Slutsatser och rekommendationer" sammanfattas de viktigaste ståndpunkterna.

I bilagorna finns övriga underlag som togs fram före och under mötet.

- Lista med alla kommentarer punkter från grupparbetena
- Program för föreningsträffen
- Kort presentation om översiktsplanen med några personliga tolkningar och slutsatser
- Jämförelse med vad andra kommuner säger om landsbygden

Vad händer efter mötet?

Samrådstiden för förslaget till ny översiktsplan pågår fram till 12 maj. Fram till dess kan alla, (*enskilt, grupper, föreningar, företag*), skicka in synpunkter och tankar kring förslaget.

Minnesanteckningar och slutsatser från dagens möte kommer även det att skickas in till kommunen. Idéer, tankar och slutsatser från dagens möte kan fritt användas som stöd för egna skrivelser eller användas i sin helhet med de slutsatser som redovisas nedan. Synpunkter om översiktsplanen skickas till:

Mail: kommun@orust.se

Brev: Orust kommun, Sektor ledning och verksamhetsstöd, 473 80 Henån

Efter samrådstidens utgång sammanställs alla synpunkter av kommunens tjänstemän. Kommunens politiker beslutar därefter om samrådsförslaget, eventuellt efter mindre justeringar eller kompletteringar, kan gå vidare mot det slutliga beslutet. Om det framkommit allvarliga brister i samrådet, eller om politikerna själva har allvarliga invändningar, behöver ett nytt samrådsförslag tas fram.

Diskussioner

Fakta och saklighet.

Under dagens workshop har många reagerat starkt på hur ÖP 2040 till stora delar verkar vara baserad på personliga uppfattningar, snarare än objektiva och faktabaserade analyser och bedömningar. Genomdrivande av en särskild inriktning avseende landsbygden framstår som viktigare än konsekvenserna för kommunen och dess medborgare.

Översiktsplanen underbygger konflikter mellan olika samhällsgrupper. Borde istället utformas för att ena kommunens medborgare mot viktiga gemensamma mål.

Mycket anmärkningsvärt att ÖP 2040 inte respekterar målet i vision 2040 att det ska *finnas "flera och varierande bostäder i attraktiva boendemiljöer över hela kommunen"*. Översiktsplanen verkar utgå från att Henån, Svanesund, Ellös och Varekil är hela Orust. I verkligheten är det inte mer än ca. 5% av kommunens yta.

Demokrati & Lag

ÖP 2040 innebär stora inskränkningar i medborgarnas grundlagsskyddade fri- och rättigheter samt betydande inskränkningar i fastighetsägarnas ägande- och brukanderätt. Inskränkningarna saknar helt den omfattande och tydliga motivering som krävs och baseras i huvudsak på osakligt tyckande.

De styrdokument som ÖP 2040 hänvisar till ger inget stöd för den ensidigt negativa hållningen mot boende och verksamhet på landsbygden. Det saknas dessutom grundläggande fakta eller analyser som kan motivera denna inställning. Det blir därigenom omöjligt för medborgarna att förstå om inställningen beror på tjänstemäns och konsulter personliga tyckande eller om det har föregåtts av tydliga odokumenterad politisk styrning. Båda alternativen är lika oacceptabla ur en demokratisk synvinkel.

Upplägget för informationsmöten om översiktsplanen innebär en stark diskriminering av boende utanför tätorterna. Trots att denna grupp utgör 55 % av kommunens befolkning tillägnas de bara ett halvt av totalt fyra möten.

Förankringen från det tidiga samrådet är mycket svagt. Frågeformuläret till medborgarna var kraftigt styrt och valbara alternativ var dåligt definierade. Svarefrekvensen var dessutom mycket låg. Svaren kan därför inte tolkas på det sätt som ÖP 2040 gör. Tolkningen verkar snarast vara gjord för att uppfylla ett fördefinierat önskat resultat.

Demografi

Citaten från kommunens budget 2023 säger allt.

- "De demografiska behoven ökar samtidigt som skatteintäkterna på sikt minskar på grund av bland annat lägre andel i arbetsför ålder."
- "Den största utmaningen i närtid (*..för kommunens ekonomi..*) är de demografiska behoven som ökar på grund av fler äldre och en bibehållen nivå för barn och unga, samtidigt som vi får en lägre andel i arbetsför ålder."
- "Kompetensbrist och personalförsörjning har varit ett hot under flera år och nu börjar vi se alltmer effekter av det inom vissa yrkesgrupper."

Politiska drivkrafter och tidigare översiktsplaner har under senaste 20 åren har skapat en ohållbar situation för kommunens ekonomi och personalförsörjning. Det är därför helt oförståeligt att förslaget till ny översiktsplan, inte bara fortsätter på samma bana, utan dessutom vill göra ännu mer av allt det som redan misslyckats.

Översiktsplanen saknar helt fakta eller analyser som stödjer påståendet att ÖP 2040 ökar andelen yngre bland de som flyttar till kommunen. Historien och äldre analyser gör det mer sannolikt att effekten blir den motsatta, dvs. andelen äldre kommer att öka ytterligare. Det är hög tid att tänka om.

Boende utanför tätorterna

Orust kommun har under senaste 20 åren visat en unikt negativ inställning till boende på landsbygden. Ingen annan kommun i närområdet är så uttalat negativ. De flesta andra kommuner ser istället boende på landsbygden som en viktig resurs för utveckling av hela kommunen. Orust har därigenom blivit den stora förloraren när det gäller att vara attraktiv för inflyttning av yngre åldersgrupper.

Kommunens landsbygdsområden har varit, och är fortfarande, det stora dragplåstret för inflyttning av yngre till kommunen. Under de senaste åren har det dessutom varit en ökande trend att många yngre, särskilt när de bildar familj, söker sig ut från städerna till landsbygden. Utvecklingen av fibernät och distansarbete har ytterligare förstärkt denna trend. Kommunens landsbygdsområden har störst potential för att förbättra åldersstrukturen och uppnå bättre balans mellan äldre och yngre på Orust.

För att utnyttja denna potential krävs att översiktsplanen omarbetas totalt avseende attityder mot de som bor och verkar utanför tätorterna. Attityder och regelverk i översiktsplanen om nybyggnation och inflyttning till landsbygden måste dessutom vändas från uttalat negativ till något välkomnande och stödjande.

Bevarandevärden

Orust har under flera århundraden levt på sin landsbygd, fisket och båtbyggeriet. Detta har bland annat resulterat i det landskap och de kustsamhällen som alla uppskattar idag. Om landsbygden eller kusten avfolkas, eller tappar sin yngre åretruntbefolkning, kommer de värden som önskas bevaras att förfalla och försvinna. Bevarande kan bara ske om det ingår i en levande bygd och kust där utveckling fortfarande är möjligt. Detta gäller särskilt för att kunna bevara och utveckla landsbygdens värden ur beredskapssynpunkt.

Betydelsen av att bevara mark för livsmedelsproduktion överdrivs grovt som ett hinder för nybyggnation på landsbygden. Även i de mest jordbruksintensiva områdena finns stora områden som kan bebyggas utan att utnyttja brukningsvärd jordbruksmark. Markägarna har dessutom betydligt större kunskap om lämpliga markområden för nybyggnation än den karta som visas i översiktsplanen.

Bevarande av ängs- och hagmarker, andra värdefulla naturtyper samt olika kulturvärden blir även det missriktat i översiktsplanen. Dessa miljöer är förhållandevis allmänna här genom att Orust inte drabbats lika hårt av den avfolkning som drabbat stora delar av övriga Sveriges småbruksområden. Miljöerna bevaras därför bäst genom att säkerställa att det finns en ung aktiv befolkning och undvika att överdriva behovet av skydd mot exploatering.

Klimat/miljö/hållbarhet

Orust har genom sin landsbygd ovanligt goda förutsättningar att vara en kommun med högt ställda klimat- och miljömål.

- Matproduktionen är stor och kan bli större. (*Mjök, kött, spannmål, grönsaker...*)
- Energiproduktionen är stor och kan bli större. (*Biobränsle, sol, vind...*)
- Produktion/framställning av näring (cirkulära system) för odling kan utvecklas.
- Cirkulära system för återföring av näring till odlingen kan utvecklas.

Allt detta förutsätter att det finns en levande och aktiv landsbygd som kan utvecklas. ÖP 2040 riskerar istället att rycka undan mattan för de som arbetar för en mer hållbar framtid.

Kollektivtrafik

För många boende på landsbygden, med arbete utanför kommunen, kan det ofta accepteras att det finns bra regional trafik vid större knutpunkter. Den regionala kollektivtrafiken måste emellertid förbättras kraftigt, särskilt med direktbussar utan byten på de längre sträckorna. På grund av den undermåliga kollektivtrafiken tvingas idag många ta bilen ända till arbetsplatsen eller till delmål på vägen, t.ex. Myggenäs eller Stora Höga. Detta leder till negativa konsekvenser för såväl miljön som ekonomin. Den medför även att arbetsresorna blir en extra ansträngande del av arbetsdagen, särskilt för barnfamiljer.

Företagande

Orust har idag ett rikt och varierat småföretagande. Detta är mycket viktigt att värna om. Sista plats i Svenskt Näringslivs kommunranking, avseende hur företagarna uppfattar kommunens stöd, talar tyvärr ett annat språk.

Framtidens företagare är ofta dagens unga inflyttare till kommunens landsbygdsområden. För att säkra framtidens företagsamhet och arbetstillfällen är det viktigt att översiktsplanen är välkommande för dessa.

Förslaget till ny översiktsplan behöver dessutom omarbetas för att ta bort onödiga begränsningar avseende till exempel uppförande av nya verksamhetsbyggnader

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

- Förslaget till ny översiktsplan bedöms orsaka stor skada för kommunens medborgare i såväl tätort som på landsbygden, dvs. för hela kommunen.
- Ensidig styrning av boende till tätorterna har under 20 år skapat en åldringsexplosion i kommunen. ÖP 2040 förstärker den negativa utvecklingen ytterligare. Kommunen måste istället börja utnyttja landsbygdens potential för inflyttning av yngre.
- Landsbygden och de som bor där, eller vill flytta dit, måste i översiktsplanen värderas som en tillgång för kommunen - inte en belastning. I synnerhet som inflyttning till dessa områden ger störst möjlighet att korrigera den skeva åldersfördelning i kommunen som skadar kommunens ekonomi och medborgarnas välfärd.
- Förslaget till ny översiktsplan följer inte de styrdokument som planen hänvisar till. Besluten från kommunfullmäktige, inklusive Vision 2040, anger att målet ska vara attraktiva boende över hela Orust. Målsättningen för ÖP2040 är istället att förhindra ny bebyggelse på mer än 90 % av Orust yta. Denna förändrade inriktning baseras på oklara grunder och med oklara politiska beslut.
- Bristen på objektiva och faktabaserade analyser och bedömningar måste åtgärdas. Avser såväl bakgrundsfakta som konsekvenser av översiktsplanen.
- Orust landsbygd kan bara utgöra en resurs ur beredskapssynpunkt om det är en levande landsbygd som tillåts att utvecklas.
- Upprepning av halvsanningar och osanningar som motiv för olika förslag i översiktsplanen skadar förtroendet för kommunens politiker och tjänstemän.
- Förslaget innebär oskäliga inskränkningar i medborgarnas fri- och rättigheter samt fastighetsägarna ägande- och brukanderätt.
  - ⇒ **För att hela Orust ska kunna utvecklas positivt behöver översiktsplanen omarbetas från grunden, särskilt i de delar som berör kommunens landsbygdsområden.**

Tack!

Organisationsgruppen för föreningsträffen tackar alla deltagare för det engagemang de visat samt det sakliga sätt som diskussionerna genomfördes på. Vi tackar även Studieförbundet Vuxenskolan med Lina Edberg för hjälpen att arrangera mötet.

Lena Kjellman
Thomas Ivarsson
Åke Knutsson
Thomas Hjern
Maria Gustafsson

Bilaga 1 - Workshop

Nedan listas kort de punkter som framfördes vid arbetsgruppernas redovisning. Dubbletter har tagits bort men synpunkter som är likartade har behållits. För att förenkla läsningen har punkterna efter mötet samlats inom olika ämnesområden.

Orust utanför tätorterna - Styrkor

- Mycket av den utveckling som kommer från medborgarna sker på landsbygden.
- Landsbygden erbjuder trygga boenden
- Småskaligheten. Ger diversifierat näringsliv, flexibilitet och stabilitet.
- De unga vill ofta flytta till landsbygden, inte till mindre ort.
- Dagens möjligheter till distansarbete gör det enklare att bosätta sig på landsbygden.
- Ett landskap värt att bevara och utveckla, men det kräver boende som sköter om det.
- Stor potential för självförsörjning
- Unik natur och kultur skapad av de boende
- Stort företagande
- Hela Orust är en fantastisk plats med goda förutsättningar för boende.
- Mycket trivsel i stort
- Bra möjligheter för god kontakt medborgare - kommun. *(Jämfört större kommuner. /Reds anm)*

Orust utanför tätorterna - Svagheter

- Inflyttning av boende och företag motarbetas från kommunen.
- Dåligt stöd från kommunen för befintliga innevånare
- Dåligt stöd från kommunen för utveckling av företag
- Dåliga kommunikationer överlag
- Dåliga vägar utanför huvudstråken
- Brist på cykelvägar

Om ÖP 2040 - Befolkning

- Fördelarna med generationsboende på gårdarna värderas ej.
- Analys av hur befolkningsmönster påverkas saknas. (Flyttmönsteranalys)
- Saknas analys av vad som är viktigt för inflyttare.
- Försvårar ännu mer möjligheterna att få bygglov på landsbygden.
- Goda pendlingsmöjligheter viktigt för inflyttning.
- Svårighet att få bygglov stoppar de unga som vill flytta tillbaka.
- Stoppar även nya bostäder på jordbruksmark trots att marken inte har något brukningsvärde.
- Det positiva uttrycket "bevara och utveckla landsbygden" ges i detaljerna en negativ innebörd för boende och inflyttare.
- Ensidigt mot landsbygden och boende på landsbygden.
- Saknar plan för hur unga ska flytta hit och trygga kommunens ekonomi i framtiden.
- Saknas plan för hur vi ska få yngre familjer att leva och bo på Orust landsbygd, t.ex. enkel tillgång till skolor och förskolor.
- Finns potential för mer åretruntboende i fritidshus om mer positivt till boende utanför tätorterna
- Om positivt till boende på landsbygden kan fler fritidshus komma att omvandlas till åretruntboende.
- Viktigt för Orust att befolkning på landsbygden får stöd, inte hinder.

Om ÖP 2040 - Demokrati & Lag

- ÖP är mycket komplicerad och svårtillgänglig. Borde förenklas och förtydligas så alla kan förstå konsekvenserna.
- Dåligt kommunicerad med medborgarna. De allra flesta har ingen aning om att det finns ett nytt förslag som har stor betydelse för alla.
- Maktmissbruk.
- Borde finnas en sammanfattning där alla lättare kan förstå konsekvenserna.
- Folkrosten saknas.
- Positiv dialog saknas. Mest styrning.
- Agenda 2030 används på ett sätt som motverkar individens fri- och rättigheter.
- "Konfiskering" av landsbygden. (Kraftig begränsning av ägande- och brukanderätten.)
- Konfiskering av mark för kommunala naturreservat i Storehamn. Markägarna som skapat och sköter naturvärdena är inte tillfrågade.
- Medborgarnas rättigheter beaktas inte.
- Barnperspektivet ej beaktat på det sätt lagen kräver. Gäller särskilt barn på landsbygden.
- Borde vara en folkomröstning om något som är så avgörande för Orusts framtid.
- Politikerna måste verka mer för medborgarna - inte mot.
- Upplevs vara svårt/omöjligt att påverka.
- Kommunen borde utnyttja möjligheten till bra dialog med medborgarna.

Om ÖP 2040 - Fakta & Saklighet

- Dåligt förankring i tidigt samråd. Går ej dra generella slutsatser om medborgarnas uppfattning.
- Ensidigt "uppifrånperspektiv". Saknar värdering från medborgarnas perspektiv.
- Tjänstemännens förslag uppfattas ha dold politisk styrning.
- Saknas tydlighet var den negativa inriktningen mot landsbygden kommer ifrån.
- Vinklad med tydlig styrning hur man valt att tolka olika saker.
- Stämmer inte med Vision 2040. Värdering saknas mot styrdokument.
- Kraftigt negativt vinklat avseende landsbygden. Vad/vika har gett den inriktningen?
- Inriktningen verkar vara baserad på någons/någras personliga tyckande.
- Dålig faktabakgrund - Mycket tyckande.
- Kommunen misstolkar gärna direktiv och föreskrifter till landsbygdens nackdel.
- Saknas förståelse och rak linje för både småorter och landsbygd.
- Borde anpassa till verkligheten med Orust som en tätbebyggd glesbygd.
- Saknar perspektiv från landsbygdsbornas sida.
- Uppenbart att textförfattarna saknar kunskap/erfarenhet om landsbygdsfrågor.
- Missar helt att Orust till allra största delen består av landsbygd.
- Helhetsvärdering som väger samman fördelar och nackdelar, styrkor och svagheter, för landsbygden saknas.
- Konsekvensanalys för ÖP saknas.
- Saknas faktaunderlag.
- Motiv saknas till många förslag.
- Framtagandet av förslag till ny ÖP har fastnat i en självförstärkande negativ spiral avseende Orust utanför tätorterna.
- Feltänk att Bohuslän museum ska bestämma förutsättningarna att driva jordbruk. Gäller även förutsättningarna för andra typer av företag.
- Upplevs att mycket personligt tyckande avgörande för bygglov.

Om ÖP 2040 - Generellt

- Känns föråldrad innan den ens är antagen.

- Gör om! Gör rätt!
- Minskar trovärdigheten att Orust ska få ny bro.
- Underbygger konflikter:
  - tätort mot landsbygd
  - äldre mot "halvgamla"
  - åretruntboende mot fritidsboende/turister
- Starkt begränsande på många områden.
- Landsbygden kan inte utvecklas med denna ÖP.
- Inte ens tätorterna får en positiv utveckling med denna plan.
- Många vackra ord men negativ innebörd.
- Saknar plan för landsbygdsutveckling.
- Saknas i stort om utveckling av nya eller befintliga detaljplaner utanför tätorterna.
- Prioriterar miljön framför människorna.
- Ensidig miljö/klimatfokus men saknar i stort aspekter kring ekonomi/socialt för att nå riktig hållbarhet.
- Utarmning av landsbygden.
- Innebär att "någon annan" ofta ska bestämma över vår egendom
- Ensidig fokus på utveckling av tätorter. Resten saknas
- Saknas helt analys av vilken effekt förslaget till ÖP kommer att få på olika faktorer.
- Även de mindre orterna har mer potential att bidra positivt för Orust utveckling.
- Orust är en vacker plats att bo på - men inte en bra kommun.
- Alla medborgare är viktiga för samhället - inte bara de i tätorterna.

Om ÖP 2040 – Jord-/skogsbruk & Företagande

- Begränsar komplementverksamhet på landsbygden.
- Bara dyra "estetiska" byggnader tillåts på landsbygden.
- Nyföretagande begränsas.
- Hinder att bygga/bo på landsbygden sparkar undan benen för gröna näringar.
- Kraftiga begränsningar för företagande på landsbygden.
- Ger dåliga förutsättningar för företagare.
- Jordbruksmarken behöver uppvärderas. (Brukningsvärd mark vid tätorter? / Reds. Anm)
- Bra åkermark ska brukas. Övrig mark kan användas friare, t.ex för att bygga för självförsörjning.
- Jord & skog värnas i överkant.
- Värnar jordbruksmark - inte nyttjande av jordbruksmark.
- Hindrar utveckling av gårdarna istället för att stödja.
- Saknas trovärdig plan hur landsbygden ska bidra till den självförsörjning som utmålas.
- Borde framgå hur mycket odlingsmark som utnyttjas dåligt och varför?
- Plan saknas för hur klättra i företagsranking.

Om ÖP 2040 – Övrigt

- Plan för självförsörjning energi och mat saknas.
- Medför sänkta fastighetsvärden.
- Plan för "ytteröarna" saknas. (Endast några småorter som beaktas.)
- Flatön finns inte i ÖP.
- Värdet av ett rikt och aktivt föreningsliv saknas.
- Värdet av föreningslivet tas för given. Borde få tydligare stöd i ÖP.
- Kommunikationer för det viktiga pendlingsstråket Nösund - Henån saknas.
- Saknas inriktning för att förbättra vägarna utöver huvudstråken och ny bro.
- Turistisk översiktsplan

- Kommunalisering av vägföreningar fördyrar pga ökade kostnader.
- Föreningar får positivt bemötande av tjänstemännen
- Negativt bemötande i bygglovsfrågor.
- För att stödja föreningslivet bättre borde det finnas en mer långsiktig plan/strategi. Kortsiktighet och ryckighet innebär dåligt stöd.
- Föreningslivet stödjer ett levande samhälle.

Bilaga 2 – Program föreningsträffen

Planen är ute på samråd. Nu hjälps vi åt, lyfter blicken och listar

- **Vad är bra** och skapar goda förutsättningar för levande landsbygder i vår kommun?
- **Vad är dåligt** och kan försvåra förutsättningarna för levande landsbygder i vår kommun?
- **Vad saknas?**

Idag

- Presentationsrunda
- Vad handlar Översiktsplanen om?
- Gruppsamtal om vad som är bra, dåligt, saknas i planen + motivering
- Rapportering från gruppsamtalen
- Nästa steg

Föreningsträff om Orusts Översiktsplan

Ellösparken

Söndag 2 april kl. 10.30-13.30.

Fika finns att köpa

Anmälan: se QR-kod, 010-3300900 eller vast@sv.se

Översiktsplanen är ute för samråd med kommuninvånarna fram till den 12 maj. Vid denna träff kan vi tillsammans reflektera över planen med Orusts landsbygdsområden i fokus. På Orust bor cirka 55% av befolkningen på landsbygden.

Orust har också många aktiva föreningar som tar ett brett samhällsansvar. De som är aktiva i föreningarna kan med den basen ge värdefulla och konstruktiva input till hur kommunen ska utvecklas på ett positivt sätt.

Vi kommer att prata om:

- **Vad är bra i planen** och som skapar goda förutsättningar för levande landsbygder sida vid sida med våra tätorter?
- **Vad är dåligt** och som kan försvåra förutsättningarna för levande landsbygder sida vid sida med våra tätorter?
- **Vad är det som saknas?**

Översiktsplanen hittar ni här: <https://orust.se/oversiktsplan2040>

Eftersom vi inte kommer att ha tid för att gå igenom planen i detalj är det viktigt att vi alla har tittat på den innan vi ses och funderat på frågorna som vi ska prata om. Översiktsplanen är kommunens viktigaste plan för att styra samhällsutvecklingen.

Utanför tätorternas detaljplanområden är den extra viktig eftersom den där direkt styr hur tjänstemän och politiker ska besluta om tomtavstyckningar och bygglov. Vi kommer att sammanställa vad vi kommer fram till under träffen med möjlighet för var och en att använda om ni vill lämna synpunkter till kommunen under samrådstiden.

Varmt Välkomna

Alla ska komma till tals – i grupperna ska ni

1. Utse en som antecknar plus en som tar vid när den som antecknar ska prata. Använd mallen på bordet med rubrikerna "bra", "dåligt", "saknas" och "varför".
2. Utse en som rapporterar vid återsamlingen.
3. Utse en tidhållare som ser till att alla får sin tid "bordet runt" och att ni är klara till återsamlingen.
4. Bordet runt

En i taget får **4 minuter** på sig att lista "bra", "dåligt" och "saknas" samt förklara "varför" utan att bli avbruten. Möjlighet till förståelsefrågor, men diskussion sparas till "bordet runt" är klart och alla fått sina 4 minuter.

Diskussion resten av tidensamtalstiden i grupp.

Glöm inte att hämta kaffe!

Nästa steg

- Vi sammanställer
- Lämna era e-post adresser så skickar vi sammanställningen
- Använd gärna hela eller delar som stöd för **dina/er förenings synpunkter till kommunen:**

Ska skriftligen vara Orust kommun tillhanda **senast 12 maj 2023**.

Skickas till kommun@orust.se eller via adressen Orust kommun, Sektor ledning och verksamhetsstöd, 473 80 Henån.

Märk ditt yttrande med "Synpunkter Översiktsplan".

Det går att förstärka med

- *Uppmana fler att lämna synpunkter och diskutera med alla ni känner*
- *Sprid gärna sammanställningen*
- *Gör inlägg i sociala medier*
- *Försök få in artiklar i tidningar*

Föreningsträff om ÖP 2040 Landsbygden

Vad är en översiktsplan?

- Säger var och hur kommunen ska utvecklas
- Säger var nya detaljplaner ska tas fram för olika ändamål

LANDSBYGD = ALLT UTANFÖR DETALJPLANERNA

- Bestämmer vad som får förändras
- Krav för att få bygglov
- Ramar för nyföretagande & företagsutveckling

**ÖVERSIKTSPLANEN ÄR AVGÖRANDE
FÖR UTVECKLINGEN PÅ LANDSBYGDEN!**

Vad säger ÖP 2040 om landsbygden?

Svårt att se konsekvenserna genom att titta på enstaka detaljer.

Summa av alla detaljer avgörande för utveckling.

På 290 sidor!

Genomgående uttryck:
”Landsbygden ska bevaras och utvecklas”

”Bevara” och/eller ”Utveckla”?

Detaljstudie ÖP 2040
kapitel 1 – 4 (s. 1-58 av 290)

- ”Bevara”
- Negativt till boende utanför tätort
=> Nämns 86 gånger i texten
- ”Utveckling”
=> Område för utveckling nämns 3 gånger
Är detta samma som positivt till boende?

Vad ska utvecklas?

Gröna & blå näringar, ex. jord- och skogsbruk

- Svårt/omöjligt att begränsas i en översiktsplan.

Avser företagen - Inte boende!

Friluftsliv

- I första hand för de som bor i tätorterna

Inte för de boende!

Slutsatser om ”bevara/utveckla”

- Boende utanför tätorterna kommer att motverkas.
- Finns minst ett, oftast flera, motiv för avslag av bygglov utanför tätorterna. Finns inga motiv för bifall.
- Utveckling av nya företag kommer att motverkas.

Varför negativt till landsbygdsboende? - 1

- "Boende på landsbygden ger höga kostnader för skolskjuts, hemtjänst, mm."

Helhetsbedömning saknas!

Positiva aspekter för ekonomin värderas inte!

- Skyller på andra - lagar, författningar, Bohuslän museum,...

Orust kommun kan förorda lägre krav, men gör tvärtom.

"Undvika påtaglig skada" => "Undvika påverkan"

"Visa hänsyn vid nybyggnation" => "Ingen nybyggnation"

...OSV.

Varför negativt till landsbygdsboende? - 2

- "Mer koncentrerat boende till tätorterna ger fler som delar på VA-kostnaden för kommunen"

**VA i tätorter betalas av VA-kollektivet, inte kommunen!
VA utanför tätorterna betalas av fastighetsägarna direkt!**

Slutsatser – Varför negativt?

Faktabaserade helhetsvärdering saknas.
Svårt förstå verkligt motiv för strategin.

Finns partiideologiska motiv?

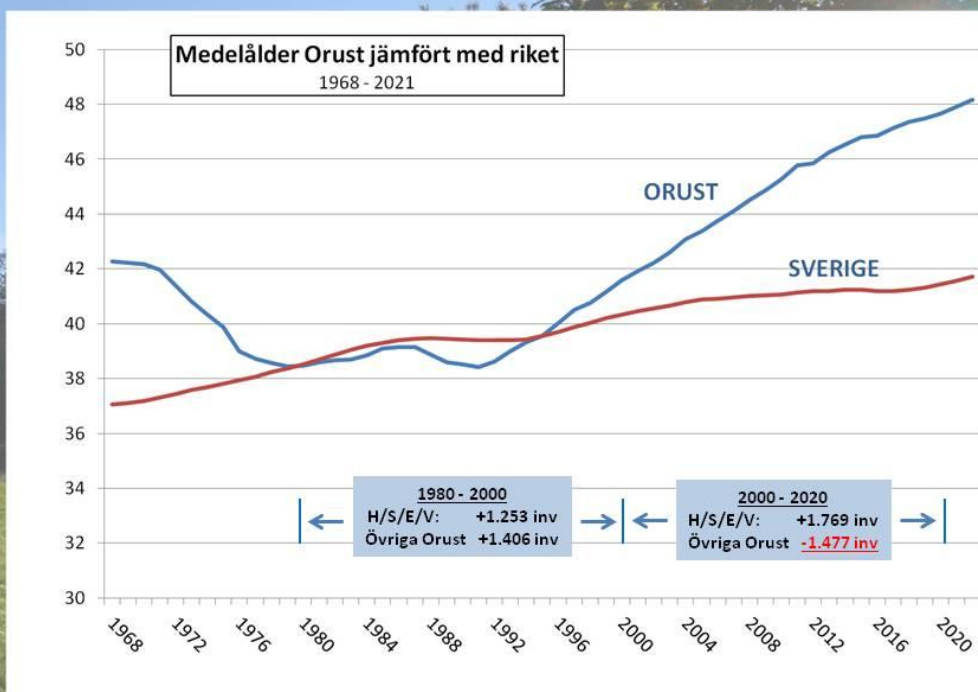
Behöver Orust landsbygden?

JA!

- Kommunen är i akut behov av ökad inflyttning av yngre. Landsbygden har varit den stora drivkraften för inflyttning av yngre. Är högst troligt fortfarande så, men analyser och konsekvenser saknas för ÖP 2040.

Ökad inflyttning av yngre krävs:

- för att finansiera välfärden för alla i kommunen
  - för att få personal till vård, skola, omsorg och företag
  - för att upprätthålla allt vi vill bevara på landsbygden
  - för att utveckla hela kommunen
- Landsbygden har varit den huvudsakliga grogrunden för det stora företagandet på Orust. Är sannolikt så även idag men analys saknas för ÖP 2040.

Bilaga 4 – Hur tänker andra kommuner om landsbygden

Listan nedan visar det budskap kommuner i vårt närområde signalerar vid en 5 minuters sökning på "kommunnamn" och "landsbygd". Undersökningen är självklart helt ovetenskaplig men ger en tydlig fingervisning att den attityd Orust kommun visar kring landsbygden i ÖP 2040 är tämligen unik.

Nästan alla andra kommuner ser landsbygden och möjligheten till boende på landsbygden som en tillgång. Det är bara Orust kommun som signalerar att boende på landsbygden är en belastning för kommunen som ska motarbetas.

KOMMUN

Positiv/Negativ

Uddevalla

Hemsidan - "Landsbygden är viktig för Uddevalla kommuns utveckling och attraktionskraft. En god samverkan mellan stad och land är grundläggande för att hela Uddevalla kommun utvecklas på ett bra sätt. För att människor ska kunna leva och bo på gles- och landsbygden krävs bra kommunikationer, till exempel vad gäller trafik och bredband.

Genom att på olika sätt stödja landsbygdens möjligheter för ett bra boende, rekreation och företagsklimat kan landsbygden utvecklas ännu mer."

Munkedal

ÖP - "Det är viktigt att kommunen arbetar för att möta människans behov även på landsbygden samt att livsvillkor och förutsättningar för socialt liv och service är så pass förmånliga, attraktiva och långsiktiga att människor ska välja att stanna, återvända eller flytta in."

Trollhättan

Hemsida - Staden har antagna mål om att Trollhättan ska byggas för alla och nå en befolkning på 70 000 invånare till år 2030, vilket bland annat ska ske genom levande landsbygder och växande småtätorter.

Lysekil

Bostadsförsörjningsprogram – "Lysekils vision är att vi är en kommun med växtkraft, såväl i stadskärnan som i de mindre samhällena och ute på landsbygden där det lokala och förnyelsebara är vårt förstahandsval."

Kungälv

Hemsida - För att hjälpa de som vill bygga nytt på landsbygden har kommunen tagit fram en broschyr "Bygga på landet".

Tjörn

ÖP - "...levande landsbygd viktigt..." men "...mycket begränsad byggbar mark".
(Anm. / Byggbar mark avser troligen i första hand kommunal mark.)

Stenungsund

Ingen tydlig uppfattning om landsbygden. ÖP är fokuserad på orterna och detaljplaner.

Orust ÖP 2040

Ensidigt negativ till boende på landsbygden, både befintligt som nytt.